

Η προσευχή ως γλυκασμός από τον πόνο (Ηλίας Λιαμής, δρ. Θεολογίας, Καθηγητής Μουσικής, Πρόεδρος της Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος)

/ [Πεμπτουσία](#)

ΠΑΘΗ

Η προσευχή ως γλυκασμός από τον πόνο

Τα Πάθη αποτελούν την κορυφαία και πιο δραματική στιγμή της επίγειας ζωής του Κυρίου μας. Αναμφίβολα όμως αποτελούν και την κορυφαία και πιο τραγική στιγμή της ζωής της Θεοτόκου. Και μάλιστα, η τραγικότητα είναι διπλή: Από τη μια η μητρική οδύνη, την ώρα που βλέπει τον Υιό της, άκακο και αθώο, να κρέμεται άψυχο πάνω στον Σταυρό. Και από την άλλη ο συγκλονισμός της πίστης της, αντικρίζοντας τον Υιό του Θεού, νεκρό. Τι άλλο θα μπορούσε να στηρίξει

εκείνη την στιγμή την πανάχραντη μητέρα του Θεανθρώπου από την προσευχή; Ενώ η ρομφαία διαπερνά την καρδιά της, η προσευχή έρχεται να κατευνάσει τον πόνο και να επουλώσει τις πληγές. Μόνον με αυτήν, η θεια παρηγοριά και η ελπίδα βρίσκουν δρόμο για να φτάσουν στην ανθρώπινη καρδιά. Ενώ οι ανθρώπινες δυνάμεις δεν επαρκούν, ενώ η ύπαρξη αναζητά απεγνωσμένα νόημα και εξήγηση για όλα τα επώδυνα και παράλογα που συμβαίνουν στην προσωπική ζωή του καθενός και στον κόσμο ολόκληρο, η προσευχή ενισχύει την πίστη πως όλα βρίσκονται κάτω από τον απόλυτο έλεγχο του Θεού και πως η πρόνοιά Του μεταβάλλει τα πάντα σε οδό απολυτρώσεως. Κάτω από τον Σταυρό, η προσευχή γλυκαίνει τον ανθρώπινο πόνο και συμπαρασύρει τον άνθρωπο σε δρόμους ελπίδας. Με τρόπο υπέροχο, η υμνολογία της Εκκλησίας μας, στα εγκώμια του Επιταφίου, αφουγκράζεται την βουβή προσευχή της Παναγίας και μας την προσφέρει μέσω των αριστουργηματικών ύμνων της Μ. Παρασκευής:

«Η αμνάς τον άρνα βλέπουσα εν σφαγή ταις αικίσι βαλλομένη ηλάλαζε συγκινούσα και το ποίμνιο βοάν»

«Τέτρωμαι δεινώς και σπαράττομαι τα σπλάχνα, Λόγε, βλέπουσα την άδικον σου σφαγήν, ελέγεν η πάναγνος εν κλαυθμώ.»

«Ω γλυκύ μου εάρ, λκυκύτατον μου τέκνον, που έδυ σου το κάλλος;»

«Ανάστα, ζωοδότα, η σε τεκούσα μήτηρ δακρυρροούσα λέγει.»

Με πόσο υπέροχο τρόπο μεταβαίνουμε από τον μητρικό σπαραγμό στην ελπίδα της Αναστάσεως! Και πόσο η στιγμή αυτή δεν δημιουργεί τον κατ' εξοχήν δεσμό συγγένειας όλων μας με την Θεοτόκο! Κάτω από τον Σταυρό συμπυκνώνεται όλος ο ανθρώπινος πόνος. Πόνος από ασθένειες, απώλειες, διαψεύσεις, αποτυχίες. Στο σταυρικό ξύλο δεν προσηλώνεται ένας άνθρωπος, αλλά ολόκληρη η ανθρώπινη φύση με ανοιχτές τις πληγές της αποστασίας. Αντικρίζοντας η Παναγία τον αιμόφυρτο Υιό της, αντικρίζει κατ' ουσίαν την καταπληγωμένη ανθρωπότητα. Δεόμενη γι' Αυτόν, δέεται για όλους μας. Κρατώντας το άψυχο σώμα Του κατά την αποκαθήλωση, κρατά εμάς. Προσμένοντας την Ανάσταση του Υιού της, προσβλέπει και συμμετέχει ενεργά στην δική μας Ανάσταση.

ΚΟΙΜΗΣΗ-ΜΕΤΑΣΤΑΣΗ

Η Παναγία ως προσευχή

Η επίγεια πορεία της Παναγίας ολοκληρώνεται με την Κοίμησή της. Η παναγιότητά της όμως, η οποία την συντροφεύει από τα πρώτα της βήματα και η οποία έγινε πύλη για να εισέλθει στο χώρο του υπέρλογου, καταλύοντας τις συνέπειες της πτώσεως, δεν μπορούσε παρά να υπερβεί και την μέγιστη πληγή του πεσμένου ανθρώπου: Τον ίδιο τον θάνατο. Μετά την κοίμησή της, η Παναγία μεταβαίνει και σωματικώς προς τον Υιό και Θεό της. Ας προσπαθήσουμε να

απεικονίσουμε το μεγάλο αυτό μυστήριο, την Ανάσταση των σωμάτων, το οποίο μονο η Παναγία αξιώνεται πριν την κοινή ανάσταση. Ψάλλουμε καταλυκτικά τον υπέροχο ύμνο «κατευθυνθείτω η προσευχή μου ως θυμίαμα ενώπιον σου» (Ψαλμ. 140,2). Δύσκολα θα βρούμε άλλην εικόνα, που να αναπαριστά καλύτερα την μετάσταση της Θεοτόκου. Ψυχή τε και σώματι, η Παναγία μας μεταβάλλεται σε ζωντανό θυμίαμα μιας πανανθρώπινης προσευχής, η οποία ανάλαφρη από κάθε σαρκικό βάρος, ενώνεται με την Πηγή της ζωής.

Το άσπιλο σώμα της, το οποίο, όχι μόνος αξιώθηκε να φιλοξενήσει τον άρρητο Θεό, αλλά και κοσμήθηκε από όλες τις ανθρώπινες αρετές, «ουκ εναπομένει εν τω θανάτω, ουδ' υπό της φθοράς διαλύεται», όπως διακηρύσσει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός (Εγκώμιον εις την μετάστασιν της Θεοτόκου). Εισέρχεται θριαμβευτικά στον χώρο της αφθαρσίας και προπορεύεται όλου του ανθρωπίνου γένους στην οδό της επιστροφής προς την αιωνιότητα, προγευόμενη την «κοινήν Ανάστασιν».